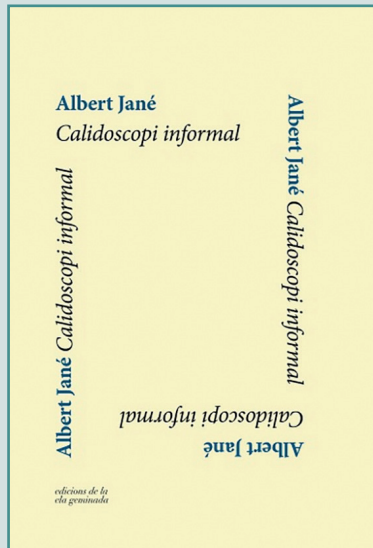

Jocs de llenguatge

Marcel Fité

ALBERT JANÉ I RIERA

Calidoscopi informal

Edicions de la ela geminada,
Tríviu 17
(1412 pàgines)
Girona, desembre del 2017

«Albert Jané —diu Joan Ferrer en el pròleg— ens va ensenyar a escriure en la nostra llengua, quan érem petits i a l'escola ens n'ensenyaven una altra.» En efecte, Jané ha estat el mestre de molts de nosaltres, a través de les seves nombroses obres gramaticals i, també —fins i tot moltes vegades sense ser-ne conscients—, mitjançant la seva obra de creació literària.

La part de la seva obra que té un vessant explícitament lingüístic és extensa i rigorosa i gaudeix d'un merescut prestigi entre els estudiosos i els usuaris de la llengua. Des de la seva *Gramàtica essencial de la llengua catalana* de l'any 1967, fins al manual *Pas a pas* de 1988, passant pel *Diccionari català de sinònims* (1972), els *Aclariments lingüístics* (1973) o la sèrie d'articles «El llenguatge» del diari *Avui*, entre moltes altres produccions.

La seva obra narrativa, sovint traspassada per una clara voluntat pedagògica de dignificació lingüística, es compon d'obres com *Rondalles de Catalunya* (1975), *Rondalles d'arreu del món* (1980), *Tal dia farà l'any* (1991), *El llibre de Daniel* (2006), *Del «Quadern de Barcelona»* (2014), etc.

La seva darrera publicació, *Calidoscopi informal*, és una obra irònica, divertida, imaginativa, curiosa, original, insòlita en les nostres lletres i molt difícil de classificar més enllà de situar-la en l'ample paràmetre de tot allò que considerem literatura, entesa aquesta, no pas com un mirall de la realitat, sinó com un conjunt de jocs de llenguatge. És una obra en molts sentits propera als textos publicats en *Del «Quadern de Barcelona»*, únicament que aquesta ha estat escrita amb més desinhibició i soltesa i amb una ambició literària i una llargària realment inusuals.

Lingüísticament destaca per la perfecció, riquesa i elegància amb què ha estat construïda —aspectes que no són pas poca cosa en el panorama de la nostra literatura més actual— i, sobretot, per la jurisprudència que emana de la manera com l'estructura lingüística ha estat congegida. Cada frase té el significat precís d'allò que transmeten els seus semes, però també del que es desprèn de la tria de cadascun dels seus mots i de la manera com aquests han estat ordenats i estructurats.

Calidoscopi informal és una obra que s'ha d'assaborir a poc a poc i que ben segur farà les delícies dels lectors més devots de Jané. És una obra que no t'engança: et sorprèn, et fa somriure, et convida a llegir-la de bocí en bocí i, sobretot, és una obra d'un autor tan personalíssim que t'acaba fascinant.■